

DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Svar på Nordisk råds rekommandasjon: Rek.32/2021: Geoblokkering

Etter forslag fra Komiteen for kunnskap og kultur i Norden vedtok Nordisk råd 4. november 2021 en rekommandasjon om å redusere geoblokkering. Rekommandasjonen er rettet til de nordiske regjeringene. Norge har som formannskap i Nordisk ministerråd i 2022 koordinert utarbeidelse av svaret.

Rekommandasjonen har følgende ordlyd:

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att reducera geoblockering av digitala tjänster mellan de nordiska ländernas public service-kanaler, som det föreslås i rapporten Nordisk TV på tvärs af gränser.

att den svenska och finska regeringen finner en lösning som möjliggör att den åländska befolkningen kan ta del av svenska SVT Play.

Svar:

De nordiske landene deler geografi, verdier, interesser og har en stor grad av gjensidig tillit. Tilgang til nordisk-tv innhold kan bidra til å opprettholde og styrke det nordiske felleskapet, nordisk kultur og felles språkforståelse. Rapporten *Nordisk TV på tvärs af gränser* gir en grundig og god analyse av tilgjengeligheten av nordisk allmennkringkastingsinnhold i Norden, i en tid hvor bl.a. globale innholdstjenester er i kraftig vekst. Tilgang til tv-innhold over landegrensene i Norden er i stor utstrekning styrt av opphavsrettslige forhandlinger og avtaler, som ofte tar utgangspunkt i nasjonalt inndelte markeder. Slike forhandlinger og avtaler er komplekse, og kan variere fra land til land. Eventuelle inngrep fra myndighetene i allmennkringkasterne forhandlinger og avtaler med rettighetshavere mv. vil dessuten kunne innebære et inngrep i aktørenes prioritering av økonomiske ressurser og oppfyllelse av sine oppdrag, og dermed også den redaksjonelle friheten og uavhengigheten til allmennkringkasterne. De nordiske landene mener derfor at flere av punktene i rapporten først og fremst er egnet for vurdering og eventuell oppfølging av allmennkringkasterne selv.

I det følgende vurderes rapportens fem anbefalinger:

Anbefaling 1:

Public-service institusjonene bør udelukkende geoblokere programmer, hvor dette er nødvendig.

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 866

Avdeling
Avdeling for
likestilling,
diskriminering og
internasjonale saker

Saksbehandler
Brit Holtebekk

I rapporten anbefales det at de nordiske allmennkringkasterne utelukkende geoblokkerer for internasjonal tilgang til programmer, når det rent faktisk foreligger en avtalemessig eller opphavsrettslig "blokkerende" begrensning av programmet. Videre anbefales det at allmennkringkasterne løpende eller årlig offentliggjør statistikk over geoblokkeringene. Det fremgår av rapporten at allmennkringkasterne ikke har gitt informasjon som har gjort det mulig å fastslå om forskjellene mellom de nordiske landene med hensyn til hvor stor prosentandel av produksjonene som geoblokkes skyldes en forskjellig programsammensetning, en forskjellig grad av eksterne innkjøp eller andre objektive forhold som naturlig forklarer forskjellen. De nordiske landene mener at allmennkringkasterne selv bør vurdere rapportens anbefaling om å utelukkende geoblokke programmer, hvor dette er nødvendig.

Anbefaling 2:

Samarbeidet i Nordvision – herunder Nordic 12 – om samproduksjon og programutveksling kan videreudbygges

I rapporten vises det til de nordiske allmennkringkasterne har fordoblet deres samproduksjoner de siste fem årene. Det vises bl.a. til at Nordic 12-avtalen, som innebærer at de nordiske allmennkringkasterne årlig vil produsere i alt 12 dramaproduksjoner på et høyt kvalitetsnivå og utveksle disse internt mellom allmennkringkasterne. Rapporten peker imidlertid på at utvekslingen av programmer har ligget på et stort sett uendret nivå siden 2012, og at det derfor et potensiale til øke omfanget av programutvekslingen. De nordiske landene mener at allmennkringkasterne selv må vurdere rapportens anbefaling om å øke omfanget av programutvekslingen, innenfor sin redaksjonelle handlefrihet. De nordiske landene registrerer at det er et sterkt ønske om å øke programutvekslingen blant de nordiske allmennkringkasterne. De nordiske allmennkringkasterne har bl.a. satset på økt samarbeid for å nå yngre målgrupper, og har i 2020 inngått samarbeidet Barn14, som innebærer tilgang til minst 14 nye dramaserier for barn og unge årlig.

Anbefaling 3:

Fortsat utvikling af tv-distributørernes udbud af nabolands-tv.

Rapporten peker på at det blir stadig vanligere å konsumere fjernsynsprogrammer via audiovisuelle bestillingstjenester. Dette på bekostning av tradisjonell lineær fjernsyn. De nordiske landene er enige i at tilbudet av nordisk tv-innhold på tvers av landegrensene som tilbys via audiovisuelle bestillingstjenester, bør styrkes. Som det fremgår av rapporten krever dette dialog mellom allmennkringkastere, rettighetshavere og distributører om pakketering, markedsføring og rettighetsklarering. Etter de nordiske landene sin vurdering er det derfor markedsaktørene selv som må følge opp denne dialogen.

Anbefaling 4:

De nordiske lande kan sikre ophavsrettlige rammer, der lægger op til redistribution af on demand-tjenester.

Anbefaling 5:

De nordiske lande bør implementere den kommende ændring af EU's satellit- og kabeldirektiv hurtigt.

Rapporten har også anbefalinger som gjelder opphavsrettslovgivningen. Det anbefales at de nordiske landene bør sikre opphavsrettslige rammer som legger til rette for tilgang til nordisk tv-innhold via audiovisuelle bestillingstjenester (anbefaling 4). Dette må ses i sammenheng med anbefaling 5 om å gjennomføre EUs nett- og videresendingsdirektiv (som nå er vedtatt) snarest mulig. Som følge av den tekniske utviklingen er opphavsretten i kontinuerlig utvikling. De nordiske landene har lang tradisjon for samarbeid på opphavsrettsområdet. Dette samarbeidet har ført til at vi tidligere har utviklet felles nordiske løsninger på opphavsrettslige utfordringer. Den nordiske avtalelisensmodellen er et eksempel på dette. Generelt sett er de nordiske opphavsrettslovene i stor grad tilpasset den digitale utviklingen. For eksempel har flere av landene innført teknologinøytrale avtalelisensbestemmelser for klarering av rettigheter til audiovisuelle produksjoner. I alle de nordiske landene pågår det nå store lovrevisjoner i forbindelse med gjennomføringen av EUs nett- og videresendingsdirektiv og/eller EUs digitalmarkedsdirektiv. Dette er et prioritert arbeid og samtlige land har ambisjon om å gjennomføre sine forpliktelser, både som EU-land og som EFTA/EØS-land, så snart som mulig. Sverige og Danmark har allerede gjennomført nett- og videresendingsdirektivet i sin lovgivning.

Når det gjelder spørsmålet om tilgang til svenske SVT Play på Åland, bemerkes det at SVT Play er tilgjengelig over hele verden, men at enkelte programmer på grunn av rettighetsforhold bare kan ses i Sverige. SVT har ingen plikt til å erverve rettigheter for å kunne tilgjengeliggjøre alle programmer i utlandet. *Public service-kommittén* berørte spørsmålet om tilgang til SVT Play på Åland i sin sluttutredning (SOU 2018: 50 s. 128 flg.). Utvalget beskrev muligheten for ålandske aktører til å arbeide for økt tilgang til SVTs bestillingstjenester gjennom løsninger innenfor rammene av det opphavsrettslige regelverket. I Finland er det utarbeidet forslag til endringer i opphovsrättslagen. Utkastet til proposisjon var på høring høsten 2021. Utarbeidelsen av lovforslaget pågår, og det er meningen at det skal legges frem for riksdagen.

De nordiske landenes regjeringer anser rekommandasjonen for oppfylt.